

és Hermann Alois Krumej szükségesnek tartotta kijelenteni, hogy igen fontos számukra a pánik elkerülése. Felszólították a zsidó vezetőket, hogy nyugtassák meg tömegeiket: minden rendben van, s kérik fel őket, tegyék vissza pénzüket és értéktárgyaikat.⁶ A náci, akik nagyon szerették volna rátenni kezüket a zsidó vagyoni, nemcsak a zsidó vezetőkhöz fordultak, hanem a magyar hatóságoknál is közbenjártak. Március 20-án Gerhardt Feine követségi tanácsos, a német követség gazdasági és jogi szakértője, valamint Veessenmayer helyettese arra utasította Csizik Béla pénzügyminisztériumi államtitkárt, hogy a magyar hatóságok azonnal korlátozzák a pénzkivételt, naponta és személyenként 1000 pengőre, és pecsételjék le az összes széfet. Aznap este a Takarékpénztárak és Bankok Egyesületének Végrehajtó Bizottsága, valamint a Magyar Nemzeti Bank ilyen értelemben utasította valamennyi fiókját. Feine kérését másnap Bruno Langbiehn Hauptmannführer is megismételte, aki Krumej nevében Éliássy Ferenc rendőrkapitányt kereste fel.⁷

A március 29-i minisztertanácson Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter döntést kért arra vonatkozóan, vajon fenn kell-e tartani a március 20-i intézkedések hatályát, mivel a banki kivételek a március 20-i 207 millió pengőről 21-ére 70 millióra, március 22-ére pedig alig 19 millió pengőre estek vissza.⁸ A bankhatóságok intézkedései, valamint a zsidó vezetők felhívása szemmel láthatóan elérte a kívánt célt.

A zsidó közösség gazdasági hatalma óriási mértékben csökkent, amikor közvetlenül az invázió után letartóztatták a legkiemelkedőbb zsidó nagyiparosokat és pénzembereket. Néhányukat Mauthausenbe deportálták; másokat, köztük Chorin Ferencet és családját kiengedték Portugáliába, miután Magyarország legnagyobb gyáripari komplexumának, a Weiss Manfréd Műveknek ellenőrzését a Waffen-SS-nek engedték át.

A magyar és különösen a budapesti zsidó hitközségek kincstárát a német és a magyar hatóságok állandó és egyre arcátlanabb követeléseivel végletekig kimerítették. Azt a látszatot, hogy a zsidó hitközségek és általában a zsidók gazdagok, az is táplálta, hogy az antiszemita az ország gazdasági életében, valamint a hitközségi ügyekben vezető szerepet játszó, viszonylag igen kisszámú gazdag zsidó életszínvonalán és életvitelén keresztül ítélték meg a zsidókat. Ezt a látszatot erősítették meg a pozsonyi és budapesti különleges alakulat vezetőivel folytatott pénzügyi tárgyalások is, amelyek során a Vaada képviselői azt remélték, hogy zsidó életetek mentése érdekében le tudják fizetni a németeket.

A zsidókérdés megoldására vonatkozó német-magyar egyezmény egybeek között azt is kimondta, hogy a zsidó vagyoni a magyar szerveket illeti. Legalábbis elméletben, a megszálló csapatok igényeit, így zsidó tu-